OIKEUSMINISTERIÖ

Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto

LAUSUNTO

8.9.2021

E 79/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: OSA; ihmiskaupan torjuntaa koskeva EU:n strategia vuosille 2021 – 2025

Kiitän mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selvityksestä, joka koskee ihmiskaupan torjunnan EU:n strategiaa vuosille 2021 – 2025. Lausun asiassa valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen työn koordinaattorina.

Komissio antoi tiedonannon EU:n ihmiskaupan torjuntaa koskevasta strategiasta 14.4.2021. Strategia on laadittu vuosille 2021–2025. Strategia on komission vuonna 2020 tekemän konsultaatioprosessin tulos, jonka valmisteluun myös Suomi osallistui (E 113/2020 vp).

Suomen lähestymistavan valmistelussa esittämät kannat on otettu huomioon nyt julkaistussa EU:n strategiassa hyvin. Valtioneuvoston periaatepäätöksenä 6.5.2021 hyväksytyssä Suomen kansallisessa ihmiskaupan vastaisessa toimintaohjelmassa vuosille 2021–2023 on useita yhteisiä tavoitteita ja läpileikkaavia teemoja kuin EU:n strategiassa. Hallitus mm. selvittää rikoslain ja ulkomaalaislain soveltamiskäytäntöä ja arvioi selvitysten perusteella mahdollisia lainsäädäntömuutostarpeita. Hallitus kehittää myös rikollisessa toiminnassa hyväksikäytettyjen ihmiskaupan uhrien tunnistamista rikosprosessissa.

Komission ensisijaisena tavoitteena on edelleen ihmiskaupan torjuntaa koskevan direktiivin (2011/36/EU) asianmukainen saattaminen kaikilta osin osaksi kansallista lainsäädäntöä sekä direktiivin täysimääräinen täytäntöönpano. Strategiassa kuitenkin todetaan, ettei kymmenen vuotta vanha direktiivi välttämättä enää palvele tarkoitustaan. Tunnistettuja haasteita ovat ihmiskauppaan liittyvien palveluiden kysyntä, tekijöiden rankaisemattomuus, vähäinen syytteiden ja tuomioiden määrä sekä uhrien auttamistoimet. Komissio arvioi ihmiskaupan torjuntaa koskevan direktiivin täytäntöönpanoa ja tarvittaessa ehdottaa sen tarkistamista viitaten myös Euroopan parlamentin päätöslauselmassa ihmiskaupan torjuntaa koskevan direktiivin täytäntöönpanosta (P9_TA(2021)0041, 10.2.2021) ehdotettuun. Strategiassa esitetään usean muunkin EU:n lainsäädäntöinstrumentin arvioimista ja mahdollista tarkistamista.

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

Suomi katsoo, että ihmiskaupan vastaista työtä jäsenvaltioissa voidaan edelleen tehostaa olemassa olevilla EU:n lainsäädäntöinstrumenteilla. Ennen kuin komissio tekee ehdotuksia uusista lainsäädäntöinstrumenteista, tulee arvioida, miten voimassa oleva EU-lainsäädäntö ja kansainväliset ihmiskauppaa koskevat (ihmisoikeus)sopimukset toteutuvat jäsenvaltioissa. EU:n tulisi panostaa ihmiskaupan torjuntaa koskevan direktiivin tehokkaaseen täytäntöönpanoon koko EU:n alueella. Suomi tarkastelee komission mahdollisia tulevia ehdotuksia tarkemmin ja ottaa niihin kantaa, kun komissio on antanut ehdotuksensa.

Valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen työn koordinaattori, neuvotteleva virkamies — Venla Roth